

INVOERING WET MARKT & OVERHEID

Op 24 maart 2011 is de Wet Markt & Overheid aangenomen. Deze wet behelst een aanpassing van de Mededingingswet ter invoering van gedragsregels voor overheden, met het doel om de risico's van concurrentievervalsing tegen te gaan in situaties waarin overheden zich direct of indirect bezighouden met het aanbieden van goederen of diensten op de markt. Naar verwachting treedt de Wet Markt & Overheid in werking op 1 juli 2012. Gelijktijdig zal ook aanvullende regelgeving in werking treden. Deze regelgeving is op dit moment in voorbereiding.

In aanloop naar de inwerkingtreding van de gedragsregels houden wij u op de hoogte van de ontwikkelingen en geven wij u informatie over de inhoud van de wet.

GEDRAGSREGELS VOOR OVERHEDEN

Gedragsregels

Met de Wet Markt & Overheid worden aan overheden meerdere verplichtingen opgelegd die een eerlijke concurrentie moeten waarborgen. Er gelden op grond van genoemde wet vier gedragsregels waaraan overheden die actief zijn op de markt zich moeten houden.

- Ten eerste wordt aan bestuursorganen die zelf een economische activiteit verrichten de verplichting opgelegd om de afnemers van een product of dienst ten minste de integrale kosten daarvan in rekening te brengen.
- Ten tweede wordt het bestuursorganen die deelnemen in een onderneming en het beleid daarvan kunnen bepalen (overheidsbedrijf), verboden om dit overheidsbedrijf te bevoordelen.
- Ten derde mag een bestuursorgaan gegevens die hij heeft verkregen in het kader van de uitvoering van publiekrechtelijke bevoegdheden alleen voor economische activiteiten gebruiken, indien deze gegevens ook aan derden beschikbaar kunnen worden gesteld.

- Tot slot dient, wanneer een bestuursorgaan een publiekrechtelijke bevoegdheid uitoefent ten aanzien van economische activiteiten die door dat orgaan of een ander bestuursorgaan van dezelfde rechtspersoon worden verricht, te worden voorkomen dat dezelfde personen betrokken zijn bij de uitoefening van de publiekrechtelijke bevoegdheid en het verrichten van de economische activiteiten (functiescheiding).

Handhaving

De naleving van deze vier gedragsregels zal door de Nederlandse Mededingingautoriteit (NMa) worden gehandhaafd. Als de NMa een overtreding constateert, kan zij bij beschikking verklaren dat zij de overtreding heeft vastgesteld of een last onder dwangsom opleggen aan het betreffende bestuursorgaan.

Verder is het mogelijk dat particulieren bij niet-naleving van de gedragsregels, bij de civiele rechter onder meer schadevergoeding kunnen vorderen van het betrokken bestuursorgaan.

Uitzonderingen

De Wet Markt & Overheid geldt echter niet in alle gevallen waarin de overheid betrokken is bij economische activiteiten. Zo is deze bijvoorbeeld niet van toepassing op onderwijsinstellingen en activiteiten die dienen ter uitvoering van een publiekrechtelijke taak of die plaatsvinden in het algemeen belang. Bovendien geldt dat wanneer sprake is van staatssteun in plaats van de Wet Markt & Overheid, het regime van de Europese staatssteunregels van toepassing. Het is dus mogelijk om een economische activiteit zo in te richten dat deze buiten de werking van de Wet Markt & Overheid valt.

Daarnaast zal voor economische activiteiten die ten tijde van de inwerkingtreding al worden verricht, een overgangperiode gelden van maximaal twee jaar, waarin de gedragsregels nog niet in acht genomen hoeven te worden.

BESLUIT MARKT & OVERHEID

Nadere regels over de doorberekingsplicht van kosten en het bevoordelingsverbod van overheidsbedrijven (eerste en tweede gedragsregel) worden vastgesteld bij algemene maatregel van bestuur. Een voorstel daartoe, in de vorm van het "Besluit Markt & Overheid" is op 19 december 2011 bij de Eerste Kamer voorgehangen, die daar tot 3 februari 2012 op kan reageren.

Doorberekingsplicht

Door te berekenen integrale kosten zijn in ieder geval operationele kosten, afschrijvings- en onderhoudskosten en vermogenskosten. Kosten van beleidsvoorbereiding en inspraak, toezicht en handhaving en bezwaar en beroep hoeven niet te worden doorberekend. De berekening en toerekening van kosten dient te geschieden onder consequente toepassing van objectief te rechtvaardigen bedrijfseconomische principes. Voor de berekening van kosten moet het stelsel van baten en lasten worden toegepast. Als verscheidene soorten goederen of diensten worden aangeboden, kan de berekening gezamenlijk geschieden voor zover deze tot dezelfde markt behoren. Toerekening van kosten van productiemiddelen geschiedt naar rato van gebruik van die middelen. Daarnaast bepaalt het voorgestelde Besluit hoe kosten inzake activa en vermogenskosten moeten worden berekend.

Bevoordelingsverbod overheidsbedrijven

In de Wet Markt & Overheid is reeds bepaald dat in ieder geval als bevoordeling wordt aangemerkt i) het toestaan van gebruik van naam en beeldmerk van een publiekrechtelijke rechtspersoon en ii) het leveren van goederen, het verrichten van diensten en het ter beschikking stellen van middelen tegen een vergoeding lager dan de integrale kosten.

Het voorgestelde Besluit bepaalt dat bij het leveren van goederen en het verrichten van diensten de hierboven samengevatte bepalingen voor kostenberekening ook gelden. Bij het ter beschikking stellen van middelen zijn alleen enkele van die bepalingen van toepassing.

ACTIVITEITEN WET MARKT & OVERHEID

De sectie Europees, mededingings- en aanbestedingsrecht van Nysingh besteedt veel aandacht aan de nieuwe gedragsregels voor overheden en organiseert verscheidene activiteiten om overheden voor te bereiden op de komst van de Wet Markt & Overheid.

Middels een maandelijkse nieuwsbrief zullen wij u op de hoogte houden van de stand van zaken met betrekking tot de inhoudelijke ontwikkelingen alsmede over inwerkingtreding. In elke volgende nieuwsbrief diepen wij daarnaast een specifiek onderdeel van de gedragsregels uit, om u zo meer informatie te verschaffen over de inhoud van de Wet Markt & Overheid en de gevolgen daarvan voor overheden en overheidsbedrijven in de praktijk.

Indien u geïnteresseerd bent te vernemen hoe wij u in de aanloop naar de Wet Markt & Overheid van advies kunnen dienen, dan kunt u uiteraard contact met ons opnemen.

COLOFON

Stelt u geen prijs op ontvangst van deze nieuwsbrief of wilt u of een collega zich juist abonneren op deze nieuwsbrief, dan kunt u contact opnemen met mw. J. Scheffer (SectieEMA@nysingh.nl).

SECTIE EUROPEES, MEDEDINGINGS- EN AANBESTEDINGSRECHT

De sectie Europees, mededingings- en aanbestedingsrecht bestaat uit acht advocaten en heeft een jarenlange ervaring met advisering op het gebied van het mededingingsrecht, de staatssteunregels, het aanbestedingsrecht, en met procedures bij de Europese Commissie, de Nederlandse mededingingsautoriteit en de Europese en nationale rechters. De sectie heeft op deze terreinen een vooraanstaande positie in Nederland verworven.

CONTACT

mr. C.T. (Cees) Dekker
c.t.dekker@nysingh.nl
Postbus 600
8000 AP Zwolle
Tel. +31 (0)38 425 92 07
Fax. +31 (0)38 425 92 52